

Zprávy

ZPRÁVA ZE SEMINÁŘE STRUKTUROVANÉ STUDIUM V KONTEXTU SOUČASNÝCH ZMĚN VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ

Dne 19. dubna se na půdě Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v Praze konal poslední seminář pořádaný v rámci projektu Bologna Experts 2009–2011. Zaměřil se na strukturované studium a jeho aktuální souvislosti, na významné aspekty jeho implementace a jejich dopady. Volně tak navázal na diskusní setkání, které uspořádalo CSVŠ v prosinci 2010 na Univerzitě Karlově. Zatímco prosincová diskuse se týkala zejména perspektivy vnitřních aktérů – zástupců vedení fakult, seminář dal prostor nejen pohledu vysokých škol, ale také odborníkům na vysoké školství, zástupcům MŠMT i studujícím. Jednodenní seminář tvořily dvě ucelené části. Příspěvky zařazené do prvního bloku, který moderoval Karel Šima, tematizovaly různé kontexty a roli strukturovaného studia v nich. Druhý blok, moderovaný Miroslavem Jašurkem, pak publiku přiblížil příklady dobré praxe zavádění strukturovaných studijních programů na dvou vybraných fakultách, včetně reflexe ze strany studujících.

Úvodní příspěvek přednesl Jiří Nantl, ředitel odboru vysokých škol MŠMT. Zaměřil se v něm zejména na změny, které v oblasti struktury studia a kvalifikační struktury plánuje zavést věcný záměr nového zákona o vysokých školách. Zdůraznil potřebu diverzifikovat nejen instituce, ale i typy kvalifikací. V souvislosti s tím deklaroval jako nezbytné snížení propustnosti mezi prvním a druhým stupněm studia, bez něhož nedojde k diverzifikaci a profilaci bakalářských programů.

Libor Prudký z Centra pro studium vysokého školství na předřečníka navázal příspěvkem, v němž se soustředil na různé polohy provokativní otázky, k čemu vlastně studium a vzdělávací systém slouží. To, co podle něj většinou zůstává zcela mimo diskuse, je normativní rozměr vzdělávacího systému – a role výchovy. Pokud vysoké školství tento rozměr (cíleně) opomíjí, zastoupí jej v této roli jiné společenské mechanismy. Vysoké školství tak programově rezignuje na svou kultivační úlohu, prohlásil Prudký v závěru svého vystoupení.

Po kritickém i inspirativním vystoupení Libora Prudkého promluvila Věra Šťastná, zástupkyně ČR v Řídící skupině Boloňského procesu. Zaměřovala se zejména na vybrané aspekty

strukturovaného studia jako významného nástroje implementace Boloňského procesu. Podle ní je na problematiku kvalifikací potřeba pohlížet vícerozměrně – a to se týká nejen jejich struktury, ale i organizace a obsahu. Tomu ostatně odpovídá i stále existující diverzita přístupů v zemích Boloňského procesu.

Poslední příspěvek v prvním bloku semináře přednesl Radim Ryška ze Střediska vzdělávací politiky PedF UK. Na základě výsledků mezinárodního průzkumu REFLEX i dalších zdrojů představil vybrané indikátory uplatnitelnosti absolventů, jejich názory na kvalitu a využitelnost studia pro uplatnění na trhu práce i pohled zaměstnavatelů. Z vývoje v posledních letech je zřejmé, že na trh práce přichází stále vyšší počet absolventů vysokých škol a jejich pozice se začínají stabilizovat. Absolventi bakalářských programů stále častěji zastávají pozice, které odpovídají jejich kvalifikaci, a nikoli pozice, které vyžadují kvalifikaci vyšší, jak tomu bylo dříve. Zároveň se začíná mírně projevit trend, známý ze zemí západní Evropy – absolventi magisterských programů se uplatňují i na pozicích, kterým odpovídá nižší kvalifikace. V závěru prvního bloku proběhla krátká diskuse zejména o návrzích chystaných v novém zákoně o vysokých školách.

Druhou část semináře zahájil proděkan Fakulty stavební ČVUT Jan Řezníček. Představil fungování strukturovaného studia na své fakultě. Je založeno na třech typech bakalářského programu: dva z nich jsou prakticky orientované, třetí je zaměřený spíše teoreticky a připravuje ke studiu navazujícího programu. Další praktickou zkušeností navázal proděkan Fakulty humanitních studií UK Josef Kružík. Jeho fakulta ke strukturačnímu přístupu odlišně – má jeden bakalářský program, na něj pak navazuje větší počet programů magisterských. Profilaci bakalářského studia umožňuje poměrně velká svoboda volby kurikula. K situaci na obou fakultách se poté vyjádřili i jejich studující, zastoupení Janem Kolínským a Jakubem Homolkou. Závěrečná diskuse se věnovala vlivu struktury studia na mobilitu vnitrostátní i zahraniční, kvalitu studia i proměny studentské i akademické obce.

Miroslav Jašurek